

MIRÓ, Iván; DALMAU, Marc. *Joan Rovira i Marqués. El cooperativisme obrer i col·lectivista*. Valls: Cossetània edicions, 2014. Col·lecció cooperativistes catalans, 24. 93 pàgs. i ils. [17 x 24].

Biografia de Joan Rovira i Marqués (1884-1937) obrer i militant, que va treballar en el sector textil català. Va ser anarquista i va formar part del sindicat Confederació Nacional del Treball (CNT). Els anys 20 i 30 (del s. XX) va participar en el cooperativisme català, perquè creia que el cooperativisme havia de tenir no solament com objectiu el benefici dels seus associats, sino que havia de ser un sistema que afavorís l'emancipació social.

Rovira va néixer a Altafulla (Tarragonès), fill de camperols, la seva formació intel·lectual l'adquirí de manera autodidacta, a partir de la lectura d'obres. També va escriure en diaris obrers i el seu llenguatge era àgil i franc; al principi ho feia sota el pseudònim Galfe i després d'escriure a diversos mitjans aconseguí que el seu corpus teòric es publicés a *Acción Cooperatista*, contribuint a augmentar els textos i la doctrina col·lectivista. Ja adolescent va haver de traslladar-se a la perifèria industrial de Barcelona (Sant Martí de Provençals), perquè la fil·loxera havia deixat sense cultius la terra tarragonina. Començà a treballar a la fàbrica d'aprests i teixits de Pujol i Casacuberta a la zona de Barcelona i va ser un dels cooperativistes més influents durant el període republicà.

El llibre estructura el relat en varis apartats: etapa de joventut, activitat cooperativista, República i finalment la Guerra Civil; el volum es completa amb un apartat bibliogràfic.

El referent de joventut de Joan Rovira va ser Anselmo Lorenzo i ja des de llavors va estar en contacte amb esdeveniments com la Setmana Tràgica. Després de formar part de la Societat de Cultura Racional del Poblenou, que portava a terme tertúlies i activitats. L'any 1919, visqué la guerra contra el sindicalisme animada per la capitania general i la patronal, sent empresonat el 1920 a la Model. Rovira era partidari de la ideologia anarquista.

La seva relació amb les cooperatives data de 1906, quan frequentava l'Econòmica de Poblenou i pels voltants de 1930 va ser el promotor de la renovació de les estructures cooperativistes i va voler iniciar la propaganda per la Cooperativa única, ja que considerava que una solució d'aquest tipus afavoriria la seva eficàcia. Amb l'arribada de la Segona República, el 1931, s'instaurà ja una cooperació modernitzada, i Rovira va demanar una llei de cooperatives. Per mitjà del cooperativisme s'apropà a la Unió Socialista de Catalunya (USC) el mateix any. El 1934 es redactà la Llei de Bases de la Cooperació, i l'any següent es va crear la Confederació de Cooperatives de Catalunya, que estava en mans obreres. Participà en moltes activitats lligades al cooperativisme, defensant l'eficàcia de la cooperació en els sectors del consum.

Durant la Guerra Civil el cooperativisme va afavorir la col·lectivització i es va potenciar la seva unificació. Es va crear la Unió de Cooperadors de Barcelona (fusió de 48 cooperatives) amb estatuts, obres socials i unificació de balanços. Rovira formà part de la primera secció. Creia que amb aquestes i altres mesures s'accentuaria el socialisme i cauria el capitalisme, cosa que solventaria el problema econòmic de les famílies obreres.

Tot i la seva actitud, considerava que les col·lectivitzacions no eren garantia de futur, sino que més bé sorgiren com a conseqüència de la situació que es vivia llavors. Un dels problemes greus que varen tenir va ser la distribució de l'alimentació en temps de guerra. Rovira hi col·laborà també i a partir de l'any 1937 s'introduí el racionament. Rovira fou nomenat president de la Federació. Aquell mateix any morí per causa d'una angina de pit als 53 anys, i de fet se'l considera un important representant del cooperativisme d'aquell període.

IHE
(Secretaria de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Biografía de Joan Rovira i Marqués (1884-1937) obrero y militante, que trabajó en el sector textil catalán. Fue anarquista y perteneció al sindicato Confederación Nacional del Trabajo (CNT). Los años 20 y 30 (del s. XX) participó en el cooperativismo catalán, porque creía que el cooperativismo no sólo había de tener como objetivo el beneficio de sus asociados, sino que debía ser un sistema que favoreciera la emancipación social.

Rovira nació en Altafulla (Tarragona), hijo de campesinos, adquirió su formación intelectual de un modo autodidacta, a partir de la lectura de obras. También escribió en diarios obreros y su lenguaje era ágil y franco; al principio lo hacía bajo el pseudónimo Galfe y después de escribir en diversos medios consiguió que su corpus teórico se publicara en *Acción Cooperativista*, contribuyendo a aumentar los textos y la doctrina colectivista. Ya adolescente tuvo que trasladarse a la periferia industrial de Barcelona (Sant Martí de Provençals), porque la filoxera había dejado sin cultivos la tierra de Tarragona. Empezó a trabajar en la fábrica de aprestos y tejidos de Pujol i Casacuberta en la zona de Barcelona y fue uno de los cooperativistas más influyentes del periodo republicano.

El libro estructura el relato en varios apartados: etapa de juventud, actividad cooperativista, República y Guerra Civil; el volumen se completa con un apartado bibliográfico.

El referente de juventud de Joan Rovira fue Anselmo Lorenzo y desde entonces estuvo en contacto con acontecimientos como la Semana Trágica. Tras formar parte de la Societat de Cultura Racional del Poblenou, que llevaba a cabo tertulias y actividades. En 1919, vivió la guerra contra el sindicalismo animada por la capitanía general y la patronal, siendo apresado en 1920 en la Modelo. Rovira era partidario de la ideología anarquista.

Su relación con los cooperativistas se fecha a partir de 1906, cuando frecuentaba la Econòmica de Poblenou y alrededor de 1930 fue el promotor de la renovación de las estructuras cooperativistas, iniciando la propaganda por la Cooperativa única, pues consideraba que una solución de este tipo favorecería su eficacia. Con la llegada de la Segunda República, el 1931, se instauró una cooperación modernizada, y Rovira pidió una ley de cooperativas. A través del cooperativismo se aproximó a la Unió Socialista de Catalunya (USC) el mismo año. En 1934 se redactó la Ley de Bases de Cooperación, y al año siguiente se creó la Confederació de Cooperativistes de Catalunya, que se encontraba en manos obreras. Participó en muchas actividades ligadas al cooperativismo, defendiendo la eficacia de la cooperación en los sectores del consumo.

Durante la Guerra Civil el cooperativismo favoreció la colectivización y se potenció su unificación. Se creó la Unió de Cooperadors de Barcelona (fusión de 48 cooperativas) con estatutos, obras sociales y unificación de balances. Rovira formó parte de la primera sección. Creía que con estas y otras medidas se acentuaría el socialismo y caería el capitalismo, cosa que permitiría solucionar el problema económico de las familias obreras.

A pesar de su actitud, consideraba que las colectivizaciones no eran una garantía de futuro, sino que más bien surgieron como una consecuencia de la situación que entonces se vivía. Uno de los problemas graves que tuvieron fue la distribución de la alimentación en tiempos de guerra. Rovira colaboró también y a partir de 1937 se introdujo el racionamiento. Rovira fue nombrado presidente de la Federación. Aquel mismo año murió, a causa de una angina de pecho, a los 53 años. Se le considera un representante importante del cooperativismo de aquel periodo.

IHE
(Secretaria de la revista)